

РИЧАРД МАТИСЪН НАТИСНЕТЕ БУТОНА

Превод от английски: Александър Кючуков, 1990

chitanka.info

Пакетът лежеше точно до вратата — картонена кутия, на която на ръка бяха написани техните фамилия и адрес: „За мистър и мисис Люис, 217 Е, Тридесет и седма улица, Ню Йорк, 10 016.“ Вътре имаше малка дървена кутийка с един-единствен бутон, покрит със стъкло похлупаче. Норма се опита да свали капачето, но то не се поддаваше. Към дъното на кутията с лепенки беше прикрепен сгънат лист хартия: „Мистър Стюарт ще наmine при вас в 20,00.“

Норма препрочете бележката, остави я настрана и усмихвайки се, отиде в кухнята да направи салата.

* * *

На вратата се позвъни точно в осем.

— Аз ще отворя! — извика Норма от кухнята. Артър четеше в гостната.

В коридора стоеше нисък мъж.

— Мисис Люис? — вежливо се осведоми той. — Аз съм мистър Стюарт.

— Ах, да... — Норма с усилие потисна усмивката си. Сега беше уверена, че това е рекламен трик на търговец.

— Разрешавате ли да вляза? — попита мистър Стюарт.

— Сега съм заета, така че, извинявайте, просто ще ви изнеса вашата...

— Не искате ли да научите какво е това?

Норма мълчаливо се обърна.

— Това може да се окаже изгодно...

— В парично отношение ли? — предизвикателно попита тя.

Мистър Стюарт кимна.

— Именно.

Норма се намръщи.

— Какво продавате?

— Нищо не продавам — отговори той.

От гостната излезе Артър.

— Някакво недоразумение ли?

Мистър Стюарт се представи.

— А-а, тази чудесия ли?... — Артър кимна към гостната и се усмихна. — И какво представлява тя?

— Ще се постарая да ви обясня — каза мистър Стюарт. — Разрешавате ли да вляза?

Артър погледна Норма.

— Както искаш — каза тя.

Той се поколеба.

— Е, какво пък, влезте.

Отидоха в хола. Мистър Стюарт седна в креслото и извади от вътрешния джоб на самото си малък запечатан плик.

— Вътре се намира ключът за похлупачето на бутона — поясни той и постави плика на масичката за списания. — Бутонът е съединен със звънец в нашата кантора.

— Защо? — попита Артър.

— Ако натиснете бутона — каза мистър Стюарт, — някъде по света ще умре непознат за вас човек и вие ще получите 50 хиляди долара.

Норма се втренчи в посетителя с широко отворени очи. Той се усмихваше.

— За какво говорите? — недоумяващо попита Артър.

Мистър Стюарт беше удивен.

— Но аз току-що обясних.

— Какво е това, шега ли?

— Каква шега? Съвсем сериозно предложение...

— Кого представлявате? — прекъсна го Норма.

Мистър Стюарт се смути.

— Боя се, че не мога да отговоря на този въпрос. И все пак ви уверявам, че нашата организация е много силна.

— Според мене най-добре е да си вървите — заяви Артър, като се изправи.

Мистър Стюарт стана от креслото.

— Моля.

— И си вземете бутона.

— А може би ще помислите ден-два?

Артър взе кутията и плика и ги сложи в ръцете на мистър Стюарт. После излезе в коридора и отвори вратата.

— Ще ви оставя визитната си картичка. — Мистър Стюарт постави на масичката до вратата визитката и си отиде.

Артър я скъса на две и я остави на масата.

— Как мислиш, какво значи всичко това? — попита Норма от дивана.

— Изобщо не ме интересува.

Тя се опита да се усмихне, но не можа.

— А не си ли любопитен?...

После Артър се зачете, а Норма се върна в кухнята и доизми съдовете.

* * *

— Защо отказваш да говориш за това? — попита Норма.

Без да прекъсва миенето на зъбите си, Артър вдигна очи и погледна отражението ѝ в огледалото на банята.

— Нима това не те интригува?

— Това ме оскърбява — каза Артър.

— Разбирам те, но... — Норма продължаваше да навива косите си на ролките — но все пак и интригува?...

— Мислиш, че това е шега? — попита тя вече в спалнята.

— Ако е шега, тя е лоша.

Норма седна на кревата и събу пантофите си.

— Може би психолозите правят някакви изследвания.

Артър сви рамене.

— Може би.

— Не би ли искал да узнаеш?

Той поклати глава.

— Но защо?

— Защото това е аморално.

Норма се пхна под одеялото. Артър изгаси лампата и се наведе да я целуне.

— Лека нощ...

Норма затвори очи. Петдесет хиляди долара, помисли тя.

* * *

Сутринта на излизане от къщи Норма забеляза на масата парчетата от скъсаната визитка. Подчинявайки се на внезапен порив, тя ги пусна в чантата си.

През почивката залепи картичката. Там бяха напечатани само името на мистър Стюарт и телефонен номер.

Точно в пет тя набра номера.

— Слушам — чу тя гласа на мистър Стюарт.

Норма едва не окачи слушалката, но се сдържа.

— Аз съм мисис Люис.

— Да, мисис Люис? — мистър Стюарт, изглежда, беше доволен.

— Любопитна съм.

— Естествено.

— Разбира се, не вярвам на нито една дума.

— О, това е чистата истина — каза мистър Стюарт.

— Както и да е... — Норма преглътна. — Когато казахте, че някой по света ще умре, какво имавте предвид?

— Именно това, което казах. Може да бъде всеки. Ние гарантираме само, че вие не познавате този човек. И, безусловно, че няма да станете свидетел за смъртта му.

— За петдесет хиляди долара?

— Съвършено вярно.

Тя изхъмка насмешливо.

— Това е някаква дяволия.

— И все пак такова е нашето предложение — каза мистър Стюарт. — Да ви донеса ли уреда?

— Разбира се, че не! — Норма с възмущение тръшна слушалката.

* * *

Пакетът лежеше до вратата. Норма го видя веднага щом излезе от асансьора. Каква наглост! — помисли си тя. Просто няма да го взема. Влезе в апартамента и започна да приготвя обяда. После излезе

пред вратата, вдигна пакета, отнесе го в кухнята и го постави на масата.

Норма седеше в гостната, отпиваше от коктейла и гледаше през прозореца. Малко по-късно отиде в кухнята да обърне кюфтетата и сложи пакета в долното чекмедже на шкафа. Сутринта ще го изхвърли.

— Може би се забавлява някакъв ексцентричен милионер — каза тя.

Артър прекъсна обета си.

— Не те разбирам.

Ядяха мълчаливо. Неочаквано Норма остави вилницата.

— А ако това е сериозно?

— Е, и какво от това? — Той недоверчиво сви рамене. — Какво точно искаш — да върнеш този апарат или да натиснеш бутона? Да убиеш някого?

По лицето на Норма се появи отвращение.

— Чак пък и да убиеш...

— А какво е това според тебе?

— Но нали дори не познаваме този човек.

Артър беше потресен.

— Сериозно ли говориш?

— Е, ако това е някакъв стар китайски селянин на двеста хиляди мили от тук? Някакъв болен туземец в Конго?

— А ако е някакво детенце от Пенсилвания? — възрази Артър. — Прелестно момиченце от съседната улица?

— Нарочно усложняваш всичко.

— Каква разлика има кой ще умре? — продължаваше Артър. — Все едно — това е убийство.

— Значи дори ако това е някой, когото никога не си виждал и няма да видиш — настояваше Норма, — някой, за чиято смърт дори няма да узнаеш, и тогава ли няма да натиснеш бутона?

Артър я погледна поразено.

— Искаш да кажеш, че *ти* ще го натиснеш?

— Петдесет хиляди долара.

— Какво общо има тука...

— *Петдесет хиляди долара*, Артър — прекъсна го Норма. — Бихме могли да си позволим пътешествие в Европа, за което винаги сме мечтали.

— Норма, не.
— Бихме могли да си купим онази вила...
— Норма, *не*. — Лицето му побеля. — За бога, престани.
Норма сви рамене.
— Както искаш.

* * *

Тя стана по-рано от обикновено, за да приготви за закуска на Артър банички и яйца с шунка.

— По какъв повод? — с усмивка попита Артър.
— Без никакъв повод — обади се Норма. — Просто така.
— Отлично. Много е приятно.

Тя му напълни чашата.

— Исках да ти покажа, че не съм егоистка.

— А нима съм казал такова нещо?

— Е — тя неопределено махна с ръка, — вчера вечерта...

Артър мълчеше.

— Нашият разговор за бутона — напомни Норма. — Мисля, че неправилно ме разбра.

— В какво отношение? — попита той с подозрителен глас.

— Ти реши — тя отново направи жест с ръка, — че мисля само за себе си.

— А-а...

— Обаче не. Когато говорех за Европа, за къщичката...

— Норма, защо това толкова те вълнува?

— Само се опитвам да обясня — тя конвулсивно въздъхна, — че мислех за *нас*. За да пътуваме *ние* по Европа. За да си купим *ние* вила. За да имаме *ние* по-хубаво жилище, по-хубави мебели, по-хубави дрехи. За да можем *ние* най-накрая да си позволим да имаме дете, между другото.

— Ще имаме дете.

— Кога?

Той я погледна с тревога.

— Норма...

— *Кога?*

— Ти сериозно ли говориш? — Той се слиса. — Сериозно ли твърдиш...

— Твърдя, че това са някакви изследвания! — промълви тя. — Че те искат да изяснят как ще постъпи средният човек при такива обстоятелства! Че те просто *казват*, че някой ще умре, за да изучат нашата реакция! Ти нали не смяташ, че те наистина ще убият някого?!

Артър не отговори, ръцете му трепереха. След малко стана и излезе.

Норма остана на масата, гледайки занесено чашата кафе. Мина ѝ през ума: „Закъснявам за работа...“ Сви рамене. Е, и какво? Изобщо тя трябва да си стои вкъщи, а не да виси в кантората...

Събирайки съдовете, Норма изведнъж спря, избърса си ръцете и извади от долното чекмедже пакета. Сложи кутийката на масата, извади ключа от плика и махна похлупачето. Дълго време седя, гледайки бутона. Колко странно... е, какво особено има в него?

Норма протегна ръка и натисна бутона. *Заради нас*, нервно помисли тя.

Какво ли става сега? За миг я заля вълна на ужас.

Вълната бързо се отдръпна. Норма се усмихна презрително. Нелепо е да се отделя толкова внимание на такава дреболия.

Хвърли кутийката, капачето и ключа в кофата за боклук и отиде да се облича.

* * *

Печеше за вечеря пържоли, когато телефонът иззвъня. Остави чашата с мартини и взе слушалката.

— Ало?

— Мисис Люис?

— Да.

— Безпокоим ви от болницата „Легокс хил“.

Норма слушаше като в полусън. В блъсканицата в метрото Артър паднал от перона точно под влака. Нещастен случай.

Окачвайки слушалката, тя си спомни, че Артър бе застраховал живота си за 25 хиляди долара, с двойна компенсация при...

Не. Изправяйки се на крака с усилие, Норма се помъкна към кухнята и извади от коша кутийката с бутона. Нямахме никакви гвоздеи или винтове... Въобще не беше ясно как е била сглобена.

Внезапно Норма започна да я удря в края на мивката все по-силно и по-силно, докато дървото се пукна. Вътре нямаше нищо — нито транзистори, нито проводници... Кутийката беше празна.

Норма трепна, когато извън телефонът. С омекнали крака тръгна към гостната и взе слушалката. Раздаде се гласът на мистър Стюарт.

— Казахте, че няма да познавам онзи, който ще умре!

— Моя скъпа мисис Люис — каза мистър Стюарт, — нима наистина мислите, че сте познавали своя съпруг?

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 1/1990 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.